

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“

№ XV. Нью Йорк. Четвер, 21-го Лютого 1907. Число 8.

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, February 21, 1907. No. 8.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Січень 1907.

За номерних членів, їх жінок і за случаи каліцтва:

Відд. 1. Данило Карпак, умер 26-го Навембра 1906 року.....	1000 дол.
Відд. 29. Иван Хавик, умер 18-го Децембра 1906.....	1000
Відд. 1. Катерина, жена Мих. Майчака, умерла 21-го Децембра 1906.....	400
Відд. 4. Андрей Телепон м. Тереси, умер 24-го Децембра 1906.....	400
Відд. 7. Анна, жена Михайла Дрань, умерла 6-го Децембра 1906.....	400
Відд. 33. Павлина, жена Микити Панд, умерла 18-го Навембра 1906.....	400
Відд. 67. Анна, жена Федора Мотко, умерла 20-го Децембра 1906.....	400
Відд. 14. Параска, жена А. Валевского, умерла 10-го Навембра 1906.....	400
Відд. 29. Иван Хавик, муж Юлії, умер 18-го Децембра 1906.....	400
Відд. 45. Францішка,.....	400
Відд. 53. Параска, жена С.....	400
Відд. 63. Анна Цеплий, утрата.....	200
Разом	5800.00
Платня головних урядників за Січ.	155.00
Адміністрація „Союзу“ за Січень	121.26
Всего розхід вносить	6076.26

Розмет платить 6 881 членів записаних на ціле посмертне і 601 членів записаних на пів посмертного. Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Відних по 1 цент. Разом платить: член на ціле посмертне 99 цент. а на половину посмертного 57 цент.

К. Кирчів, предсідатель. **С. Ядловский**, секретар.
А. Шарини, касіер.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Лютий.	
1	Троїцарь
2	Иисифора
3	Парфір
4	38 во С. Блажк
5	Мелес
6	Марталина
7	Авксентія

Прошу всіх пп. бизнесменів, котрі оголошували ся в календарі на р. 1907, щоби попросили як найскорше належитість за оголошення до мене.

о. С. Макар,
11 May Str., Ansonia, Conn.

Звертаємо увагу усіх наших читачів на се, що хто не має оплаченої „Свободи“ наперед, тому не зможемо еї вислати wraz з другими часописами, але мусіли ми на кожде число наліпати одного цента і вислати его осібно. Таке є нове розпоряджене тутешньої почти і ми мусимо строго его держатись. Ввиду сего если кто не хоче аба ему спиекувати висилку „Свободи“, зволить належну за неї суму всегда вперед нам прислати.

Редакция „Свободи“.

Всі члени Союзу які не дістають точно „Свободи“ зволить сейчас пода-

ти місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відомше Іх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Поклик.

В ночи в четверга на пятницу — щось подібно як в лайдацькій Росії, — арештовано всіх академиків-Українців, що взяли участь в університетській бучі „Гайдамаків“, що повернули на провінцію, спроваджують жандарми. Арештованих осадили в найгірших келіях в'язниці при ул. Баторія без вікон, близько виходків.

В пятницу вечером власти зависили в урядовану товариство українських академиків „Академічна Громада“ і опечатали его льокаль.

(З „Громадского Голосу“)

Ми подаємо сю сумну вістку до відома наших читачів і зазначаємо, що лайдацький сей поступок польських властей в Галичині над нашими героями за народню справу гідний як найкоршого осудження, а америказьска Русь найкра-

ще сповнить свій народний обовязок для зазначеня солідарности і співчутя, сли найдалше до місяця збере неменше 200 долларів і вишле Іх на поміч в борбі руським академикам у Львові. Не зволікайте, але сейчас прислайте датки на адресу „Свобода“: 184 Hudson St., New York, N. Y.

Для руских студентів у Львові:

Русини з Болтимор, Мл. зложили для руских академиків у Львові за починаю п. І. Кульчицкого студента медицини (спис жертводателів подамо в слідуємім часлі)

Ів. Ардан	10.—
Ю. Ситник	5.—
Я. Кунинський	5.—
А. Савка	2.—
Ів. Сваля	1.—
П. Мацішовский	1.—
Марія Чічуря	0.50
В. Мориквас	0.50
о. Н. Дмитрів	10.40
Разом	\$65.80

На Руску Бурсу офірував п. Иван Воргач, з Мт. Кармель, Па. 1.00

Ану Патріоти хто другий з Вас? Прошу прислати жертви до мене разом зі списом, а я буду оголошувати в „Свободі“ поки дістанемо секретара.

Попередно зложено 14.00
Тепер 1.00

Разом \$15.00
Спасибіг п. І. Воргачови.
А. Шарини, кас.

В Jamaica, N. Y. на хрестинах у Федя Воробця жертвовали на ціль просвітну і інформаційну для товариства „Народна Самопоміч“ по 50 цент.: Ф. Воробець, С. Окренка; 30 ц. Г. Пайкут; по 25 ц. С. І. Сімків, А. Статків, Н. Третак, А. Гобор, П. Варварчик, М. Бояновска, В. Сташків, І. Лялька, М. Андрійців, С. Лялька, Я. Притика; 15 ц. Н. Навроцькій; по 10 ц. Н. Надричній, Т. Воробець, В. Воробець і М. Білоус. Квоту \$4.60 ц. зложив С. І. Сімків на тижневім засіданю Гол. Вадлу „Н. С.“ за що складаємо жертвотателям і п. Сімкову та Притикі за се, що занялись збиркою—сердечну подяку.

Дня 17. лютого знайдено забитого Русена М. Глобінку з села Ядівці, пов. Збараж на ул. Грант в Бофало, Н. Й. Покійний був родом з Росії, оженив ся однак в Галичині. Поляшив в краю жінку Марію і кількоро дітей. Небіщак не належав до жадної організації.

Незалежні Русини в Gerfield заложили читальню імени „Д-ра Т. Окуневського“. Записало ся до читальні 16 членів, але є надія, що невдовзі приступить більше. На зборах зложено \$18.45. В комітет вибрані: Иван Анавічук голова, Прокіп Анавічук заступник, Олекса Хибун секретар, Николай Куницький касіер, Иван Вічар бібліотекар, Олекса Вічар контрольор. На зборах рішено передплачувати слідуєчі часописи: „Свобода“, „Ранок“ і „К. Фармер“, а з Галичини „Громадський Розгол“ і „Зеркало“ і книжки в тов. „Просвіта“.

Для ілюстрації ненормальних відносин виніпегских (зацеплених в 6. ч. „Свободи“ н. в. „Дурня і в дереві буть“) нехай поспувають ще й сей факт, що навіть у найвишнійшій виніпегській товаристві „Т. ім. Т. Шевченка“ на місце В. Головацкого, уступившого в гохованя через заводи нещадности, став головою Полак — Леопольд Бернацкий що вславив ся в Винніпегу оттакими висловами про самого Т. Шевченка: „Що там, пане, якийсь там, пане, Шевченко!“ і подібне. Справді поступає виніпегска Україна, а де вже поступати не може, там бодай рачки підлазять...

У Ястремского в Винніпегу був недавно мітинг консервативної партії. На руським мітингу проводив полак Макарскі. Був новий кандидат Н. Е. Ме Кеу і Роджерс міністер. Говорили богато і обіцяли богато, при тім просили о голоси для себе. При кінци випалося богато пива і з'ялось чимало ковбас.

В майніколє Вилксбєрі трапилося 8. фебр. нещастє. Майнер запалив лампу і поставив при пролі (стопні). Проп ея запалив, а від нього запалив ся газ і експльодував, причім вбито 7. майнерів на смерть а одного віднайшли еще при житю.

В Вейон, Н. Де. експльодував в Стендерд Ойл фабриці котел, в люму містилось 2500 галлонів оливи. Гук був так страшний, що паніка огорнула людей, яким здавалось, що се землетрясєне. Дома дряжали і хитались, шаби соток домів потріскали, образи попадали з стін. Народ втікав за всі сторони, оживаючи дальших стрясєнь.

Дня 12 с. м. в відаденю трех миль від Watch Hill, R. I. затонув парохід Larchmont, який планує власне до Нью Йорку. На нього зїхав вітрильний корабель Harry Knowlton. Послідний однак з тяжкою бідою добав до берега. На затонувшій пароході було до 200 людей, з яких вратувало ся ледви 17. Вони прабули до берегу на двох лодках корабельних. Поміж ними знаходять ся капітан корабля, який кинув тонучий корабель перший, нічо не зділавши для виратованя залози і пасажерів. Один а виратовавши ся матрозів, у лодці, в наслідок перестрахи, та зимна дїстав помішана ума і підрівав собі горло вакам зміг йому хто в тім перешкодити. Як говорять, ціла вина нещастя спадає на нездару команду потонувшого парохода.

Телеграми донесли, що В. Гріна, який дня 21-го сізня с. р. іхав повсюкою застрілили революціонери. Він був шефом тайної поліції у Варшаві, та жив у великій приязни з поліцією в Галичині, де часто їздив шпігуючи за рос. революціонерами. Знаний він був зі свого жорстокого обходження ся і тортурованя арештованих.

Із Сейр, Па. доносять, що 8-го п. м. луцилось там нещастє. Особовий трейн, іхав з великою скоростію, вискочив із шин, в наслідок чого богато смертельно покалічених. Лікарі не мають надії удержати нещасливих при житю.

В Стор, В. Ва. дня 29-го січня вибух огонь в майнах, причім експльозія засипала працюючых там майнерів. Видобута аледви 20 живих, а про решту в числі около 70 нічго сказати, бо шафт зашпаний і ніяк їх добути.

У вашінгтонському сенаті радягь над заведенем 8-годинного дня праці для желязничої прислуги. Сенатори переконали ся, що желязнича прислуга звичайно була занята від 17 до 43 годин без відпочинку. І тому не дивниця, що на наших желязницях лучає ся одна катастрофа за другою.

В Пітсбургі в минувший четвер нагло затьмилося, сніговиця і буря з лисавками і громами западіла над цілим містом. Під час бурі перервано електричі дрти поліційноогневої сторожі. Явище се поясняє Н. Врешір, дирек-

тор астрономічної стації в Алегені плямі, на сонци. Се було як в хвили, коли земля стала в протистій лінії до сих яам.

Соїм стейту в Нью Йорк радив на дні 11 січня 1907 р. аж цілих дві години. Видко, як страшно обтяжені суть працею члени! Ледви капелан помолся — щоб Господь не змарав розум послам — і замкнено засіданє.

В Петерсон, Н. убилєа некольна машина сідню Р. Картезе, який цмагав поліції слідити в убийцями Італіанами, і як догадують ся, в сьому шукати й причина убийства.

Російські часописи доносять, що полуднева частина острова Сахалін, яка по договорі в Портсмуті дістала ся Японцям, змінила свій зверхний вигляд. Дикі околиці перемінялись за короткий час в заселені Японцями оселі. Доси замешкало на полудневім Сахаліні поверх 15.000 Японців. Оселя Корсаков, яка служила Москалям за карну колонію, є тепер гарним місточком, в яким виходить японська часопись. Москалі ніколи копійки не заробили в Сахаліна, а ще мусіли докладати до нього а японський скарб мав за оден рік приходу а полудневого Сахаліна 800 тисяч ен. На тім видко, що значить бути добрим господарем.

В Лондоні відбулась велика демонстрація жінок за жіночым правом голосованя. Похід складав оя а жінок всіх станів. Були там пані в шовках і атласах побіч бідненько убраних робітниць, студентки, артистки, лікарки і богато інших. Ані дощ ані болото не спиняли демонстрантів від демонстрації за своїм правом.

На Хлопский Страйковий Фонд в Галичині зібрав п. Юрко Бабицкий в Гімлі, Канада слідуєчі жертви:

Стефан Дяків	—
Юрко Бабицкий	75
Івась Когут	50
Марія Стефанець	25
Разом	150
Й. Ялєчко, Реймі, Па	84
I 29	Сума 334

Хто хоче мати Устав Церковий на рін 1907 най пришле за 10 цент. марку товчу на адресу: RUSKA KNУHAPA, Box 128, Scranton, Pa.

Доля.

Всі жита провою збило;
Полягла трава.
Отхла буря: воно, м-ло,
Поде ожир.
Так і наша мура доля...
Прогудуть громи,
І вітнем ми, збувшись гора,
Ловними грудьми!

Іван Осташ.

Рецепта.

Стара Марушка зложила.

— І ваби ми і заріж ми — сказала до чоловіка — а таки не стану більше. Так ми коло серця взяло, мабуть сапуть прийде мені.

Докіль „глебала“ ногами, то „глебала“; а тепер не може. Не кажи ми навіть нічого Федьку — докинула на — вже силюнки не стає... а якже таки так... Силось мабуть.

Що робити з бабою? Сплюнув, насунув кучу і пішов на гумно. „А хай си дуріє! — погадав. — Я витребеньки в голові тай вилігована“. Може водне подуріє і встане. Це вже не раз таке бувало. Же від давненька була собі Марушка трохи неміа. Дихавиця дусила. І не раз чув він подібну жа. Бувало йойкне, затне ся, вилізе на під, подуче ся, покахає троха, а наконєць таки відійде.

„І знала коли лігчи си — гадав дальше — в тай горячий час“. Надходить весна, а з нею ціла юниця роботи. Люди вже бульбу садять. І їм здало ся ся посадити; і так припізлились троха. А ту знов клопіт з дурною бабою!

Притаїлась мабуть не на жарти. І він притаїв би ся. Гей-гей, відпочав би си, коли нема як...

Не знав, що робити. „Хиба гній повезу!“ сказав про себе і почав витягати віз.

Витяг, приніс мазницю, посмарував оси, заложив зрмо і яв накидати гній.

Якось воно буде. Навозить гною; стара підведе ся, і якось посадять вже ту бульбу. Коби лиш не йойкала довго.

Заложив бички і заїхав під хату. Пішов ще зашурити люльку.

— Що ти там робиш Федьку? — простогнала Марушка.

— Гній возу. На копанці, а якже. А відтак посадимо бульбу.

— Не садити вже мені її!.

— Та не дурій бо стара! — сказав уже злий: — Знала, коли пожитись! Вставай ми зараз тай страву вари.

— Ай Боже, Боже! — пройойкала: — Як ти ми тепер не віриш, то й рідному батькови не повіриш. Тобі добре сказати, як не болять. Не можу і бігме не можу. Так ми стрикає в крижах, та й печінки пахнуть... ойой-ойой. А на грудех налягло ми немов жорновий камінь. І ні сапнути ні диху не дістати навіть... Тяжко ми, тяжко, старий... а якже! Не робати вже мені більше тобі.

— Що-ж я пораду? Не бій ся, не вмири! Твоя слабість не з таких, щоб вмирати. Чи ти вже раз передихала ту дихавицю? Скрипливе колесо перескрипити й здорове. Це вже не першина тобі; якось воно буде!

— Ой не буде, не буде... Матінко Божа! Я й не дїжду вже навіть великоддя. Я це чую. Моровиця надходить...

— Ег, не плети дурниць! Може тобі герілочки? Я принесу. Вишиш си з перцем, то перепече.

„Як то не допоможе — погадав собі — то таки на правду слаба.“

— Не пити вже мені горілоцьки, не пити!...

„Слаба!“ подумав, уже переконаний, і вибіг на двір.

Повіз гній в поле.

Марушка стогнала ще якийсь час. Потім заклала Ірену. Була се маленька, може шестилітна дитина.

— Пійди ми, Іренцю, до старої Пазани. Скажи так і так: „Мама слабенькі просили, щоби-сьте зараз прийшли“. А поцілуй наперед у руку; не забудь! Не забудеш?

— Ні.

— Добре, дитинко! А де Грицько?

— Бавить ся на улиці.

— Гундвот. Заклич ми його сюди. Або ні! Пішли Явдошку; хай прийде ми зараз з чоловіком.

Іренка вибігла.

„Віда! — Подумала Марушка: — Мабуть уже сапуть“ мені. Ойой-ойой, як пече... Як пече... Не витримаю, і бігме не витримаю. Шкода діточок! Явдош-вже дасть собі ради; відвінувала єї. І чоловіка має дорого. А те маїньство як хробачки, тай тільки не ввати вже мені їх!...

Прийшла Пазина.

— Що вам, кумцю? здорсві, моцні? — спитала єю.

— Таде там здорова! Уже мабу кінєць мєні, кумцю!..

— Іє кажіть цього, та й не гвіть Бог! Ге-ге-ге, не таїх я виділа ще! Уже туй-туй, конала; а тепер? І дорієку не дібеш; ніг не чують а собою. Це нам прятрїт либонь. Від паскудних очі, а ежже... Цур і лек ім. А маєте де аєчко?

— Пошукайте на поляци. Мусьть бути.

— Є, є, бігме, що є! Зараз вилію. І води відмовляю.

Налила в миску води. Перекрєтвила ножем і накидала вугля. Взяла келишок з шпиді і зачерпа води. Розбила яйце і виліяла в келишок.

— А що кумцю? Пазина кивала головою.

— Правда, смертельне? — спитала трісєжко Марушка.

— Ойой-ойой, кумцю! — заляментувала Пазина: — Не жити вам довго! І бігме не жити, коби я не кляла ся. Таки во во: двініница виліяла ся. І церєва виліяла ся також... Я якже! А вовдечки кєсонда коло неї... з хрестом і в опаратах. А там дальше, ціла процесія. Ваш похорон виліяв ся! — і покыває головою.

— Воже мій, Воже! — простогнала Марушка: — Що-ж я вчиню бідна! Дітоньки, дітоньки мої... Не тішити ся мені вами, бідними сирітьками... Що-ж робати мені, кумонько-голубонько? Нема вже ніякого ратунку ні „оцалонку“?

— Є ще. Що те завтра маємо? Ага, є свята неділенька. От добре, що пригадала собі. Є ратунок ще, кумцю!..

— Кажіть, який?..

— Вам би ще вмитись дзвоною водою, а якже... В неділеньку рано до сїд сонця — казала єспівучим голосом. — Хай піде ваш і обмє дєвін. Три рази хай обмє. Потім вмийтеся тою водою і випийте. То може допоможе.

— Золоті-б ви були, кумоньку! Шкода вмирати, діточок покидати... і онучат также...

Наконєць прийшла Явдошка з чоловіком. Приїхав також і Федько з поля.

Счинив ся крик, ламент і плач в хаті. Заводила немов вже по мерцєви.

— Деж ви йдете, мамунцю рідні-ріднесенєкі, тай мене сирітку покидаєте! — ламентувала єспівучим голосом Явдошка: — Що я вчиню біднєнька...!

— Не плач, доню, не жури ся. Якось воно буде... Не згинеш у євітї. Я тебе викскала тай вивінувала а якже... зі своєї материзини.

— Ойой-ойой, горєнько-ж мое! — заводила дальше Явдошка.

Принесли горівки і зачали пити. Навіть до уст не взяла Марушка.

— Відна стара, таки слаба — погадав Федько — і то добре слаба! А прихватна було колєсь до тої горілоньки. А тепер навіть не скортить.

Налив в келишок і подав Пазині.

— Пийте, вашєді.

— На здоровє, кумцю! І кума щоби були здорові!..

— Мамо! — сказала Явдошка: — А як буде з підниквом? — і почала щось шептати до уха.

— Не журись доню! Він же ваш — відказала навпів шепотом мати.

— Я бою ся таки... Ви вмире; тато знов ожєнять ся... Підниквок відберуть. А шкода, бо там все гарна трава. Вам би тастамент мамо...

— Ні, ні, не возьме — і погладила по голові.

Минуло кілька днів. Марушка не було дучше.

Федько обмив дєвін. Вона вмиваєсь і пила ту воду. Але не дуже помагало. Що тільки хто порадив, все робили. Варівком підкурювали, варили єввячені васильки, а все було чим-раз гірше.

— Стара! — сказав одного дня Федько.

— Ге?

— А як би ще дохтора спробувати, ге? Він также щось знає. Позаторік заслабла Жидівка. Схудла як відьма, і волосє вилізло цілком. Привезли дохтора; ну, і вилічив та.

— Дай ми спокій з тими дохторами! Ойой-ойой... пече, болить мене... — простогнала: Вони, кажуть, ріжуть людей, а якже... Живцем сховаєт мене в яму... Чи я тобі вже хліба наперєїла ся? Чи мало вже маєт тих дохторів? Скільки то не набрала ся від вас та Пазина? І деж набрати ту для них? От дучше лиши вже так мене, хай сконаю.

— Не пацїкуй ми Марушко! Во хоч ми як слаба, а таки порахую ребра. Пфу — і сплюнув. — Жиди мудріші від нас. Що, будеш здихати як товарина? Збїрай ся! Повезу ще до міста. Поможє, не поможє; а то деревій ми вже так! — Лопнув дверима і вибіг на двір.

— Душу ми вибрати хоче, живцем закопати — йойкала: — Не побачити вже ми вас діточки мої! — ламентувала: — Завезе, тай вже „капуть“ мені, ой-ойой... Зроблять як тій Химі. Завезли також до дохторів, віддали до шпиталю; і ніхто не видів вже більше.

— Готова? — спитав ся Федько, увійшовши до хати.

— Ой, ойой-ойой, Федунцю! — проєшла ся: — Не вези мене до тих дохторів! Вони заріжуть мене — і

почала плакати: — Я бою ся! До шпиталю віддадуть. Будє, як Химі.

— Дурна баба! Не бій ся; Я різати не дам. І до шпиталю не дам — як ми Бог милий. Поможє, то добре; не поможє, то назад правєзу. Не бій ся; згинеш на своїм євмітїю. Я буду при тобі.

— Ойой-ойой! — і сіла на ліжку.

Вбрав її в кожух, натяг чоботи і випровадив на віз. Положилась і тільки стогнала.

Він взяв бичи в руки і веде.

Не дуже то й вірив в цього дохтора. Але, що хоч, хай буде! — і махнув рукою: — Де зліпити вже таку стару! Поріже, поріже, а таки не зліпить. От достєченько: старє порохно тай тільки.

Гей-гей, кобато так з трицятка взад! Не дбав би так дуже. Вмерла би одна; була би друга. І ще гарна, молода може. А тепер? Ніхто не схоче старого хриба.

— Старий!

— Ге?

— Ходи сюди! Мені буде відраднійше.

— Соб, єїрий! — заложив мотузок за роги і відїїшов до воза: — Що скажеш?

— Сїдай. Я вмиру...

— Дурна верзєш...

— І бігме, що вмиру... А ти уважай ми, старий не жени ся зараз. Старай ся бути при діточках... при Явдошці. Хоч вони й не такі, як інші... троха пажерливі собі; але таки не відмовлять тобі ложки стравы. Зять дучший, чим Явдошка; але вона наша дитина. І підниквка не відбирай! Затам собі добре! — і закашляла.

— Ти ще не вмерла, Марушко; я ще не вженив ся. Не бій ся: Не знати, що ще скажє дохтір.

— Не дуже то я вірю в нього. Тепер либонь задусить мене вже та проклята ядуха, а якже — і знов закашляла. Відкашельнула.

— А якби зле тобі було при Явдошці — говорила дальше, — то покинь і жени ся. Тільки не бери молодї: не дасть пошанівку ні тобі ні дітам. Відне твоє жита, старєнький, а якже, бідне...

Вїздили до міста. Федько зліз з воза, взяв бичи і повів улицями. Лєдві допитались до лїкаря.

Станув перед великим, паньским будинком. Положив єїна єввястим і пішов до середини. Увійшов до покою. Ждало там вже багато людей.

Прийшла черга на нього.

— Чого вам треба, батьку? — спитав лїкар.

— Та мені нічого, прошу божї та панької ласки. Але ми баба заболїла. Рознемоглась, геїби те старє порохно.

— А деж вона?

— На возі, прошу божї та панької ласки. Я таки з бичками. І її привіз.

— То уведїть.

Увів. Марушка тряслась-тряслась, немов в лихорадці. Зі страху навіть аабула на слабєть.

— Що вам бабуску? — спитав лагідно лїкар.

„Е, не такий він страшний, як гадала“ стрибнула Марунці по голові: „Якийсь грєшний та делїкатний панич“ — гадала дальше.

— Коляка ми коле, в крижах стрикає—редтувала голосно—тай ядуха дусить... Ойой-ойой, ланиченьку грєшний... Вмирати пора... а якже...

— Не так ще зле з вами! — і засємїяв ся: — Пождїть єще троха зі смертїю; хай перше вас оглянє.

Кєзав розвиратисє.

„Різати буде!“ погадав Федько „Цїкавий я, в відкиль зачне...“

А лїкар оглядав Марушку, наслухував і пукав.

„Е, пукай собі і сто разів на здоровє!“ думав він дальше: „До чого те пукає? Не зліпити вже старого порохна; само розєпаєсь. Як би різав, то може би порадив що; а то гримєє тай гримєє. Ще ми бабу розєспле...“

— Не бїйтесь, бабусю—сказав лїкар—не вмире ще так скоро. Тільки шануйте себе. Ви вже старєнькі...

— А Господь би говорив з ваших уст, золотєнький паничику! — сказала Марушка: — Аякже я вже стара, онучат маю...

— Добре, добре! Мусите гарно і смачно їсти; так хоч курочку одну-дві заріжте собі. Чейже маєте кури?

— Є, є панунцю. Пять курочок і одєн когутик. Але шкода їх; добре несуть ся.

— То нічого. Віджалуйте собі і яєчок їдґте.

— Коли пієт, прошу панича.

— Для слабих нема посту. А тепер дам вам реєепту. То буде така писана карточка. Підєте з нею до аптики; там вам дадуть лїкарєства. Пийте їх з водою. А тільки шануйте ся і ходїть богато по сонці. Ну, будьте здорові!

— Славайєу! Дай Боже вам щастя і здоровья, золотєнький паничку! як ви виратували мене, аякже — і поцілувала в руку.

„Добрий панок!“ погадала собі: „Відразу сказав ми, що буду жита. А Пазина здурїла мабуть. Він же лїпше знає; і в школах був, аякже... Як скоро писав ту карточку...“

Федько заплатив корону. „Хоч й бєгацько берє—“

погадав собі — а таки вратував ми стару. І повеселі-
нала навіть чогось. І хто би то повірив, що щось
вийде з того пукана? А то спугав, збив кости до ку-
ни, досточенько так, як збивався клепки в россохлій
бочці. Мудрий панок! Е, він щось таки знає. І бігме
знає, аякже... і покивав головою.

Заїхали до Шмуля.
— Стара!
— Ге?
— А що робити а тою карточкою? Хіба побіжу
до гаптеки.
— То йди!

Пішов.
Марулька стала мов не та. Вже й не пахнуть так
під печінками, і в крижах не так то дуже отриває.
„Файний пав!“ погадала собі: „Добре знає. Але,
що пан, то таки пан; і панські витребеньки йому в
голові. Казав їсти куря; гадає, що так можна як
йому“.

Не дурна вона! Тепер кожда кука по вісім шісток.
Хай він здоровий говорить своє, а вона знає своє. На
то й він пан, щоби так говорив. Таки не заріже ані
одної курки.

Прибіг Федько.
— За лікарство хочуть аж дванадцять шісток! —
сказав він: — що робити?
— То не купуй! Дванадцять шісток великі гроші.
Свята йдуть, а Іринка не має епідичини. За ті гро-
ші була би й для мене спідниця, а не то для неї.

— А як же буде?
— Так буде: От купи дітям по колачкови тай
їдьмо до дому.
— Я й сам міркую вже, що та карточка таки за
дорога для нас.

— А що є в ній?
— Стоять там усі лікарства, які записав тобі пан.
— Що кажеш? Лікарства? Давай сюди карточку!
— „А то здуряти хотів нас панок!“ погадала собі:
„Гадав: заробив я, хай ще заробить й гаптика“.

— Давай сюди! — повторила голосно.
Подав. Скопила і зачала їсти.
— Що робиш? Здуріла баба!
— Картку їм.
— Та по якому?
— Таж ти казав, що там є лікарства. Не змудрув
мене доктір. Я картку з'їм і тії лікарства з нею.

— Пфі-пфі, а то раз дурна баба! Марулько, я не
знав ще, що ти така дурна! — Сплюнув і почав навер-
тати біки.
На другий день ходила уже Марулька по хаті;
була цілком здорова, допивала могоричу в кумою.

— А я вам кажу, кумцю — оповідала вже може
десятий раз — таки грешний той панок. Як тільки по-
дзвняв ся на мене, вже мені лекше стало. А як з'їм
ту карточку з лікарствами, то відійняло таки немов
ушкою. Аякже, і бігме не брешу...
— Пийте, вашеці!

ти. З поліції зателефонува-
ли по всіх будівничих і
контракторях, чи не потре-
бують робітників. Ні — бу-
ла відповідь. Нам випада-
ло або піхотою або фрей-
том дістатись до Болтімор
між своїх людей. Попри-
ходили ми на діпо. Тях
два інтелігенти дали си
раду, бо пішли зараз до
стору продавати годинни-
ки і перстені, щоби було
за що далі вандрувати. Нас
трох галицьких Русинів у-
радили луститись піхотою
пенсильванійсков дорогов.
Пару годин ішли ми піхо-
тою, аж на одній малій
стації трафив ся „приятель“
фрейт, ми почіпали ся і
вечером булисьмо у Болті-
мор. Передрімалисьмо на
дні, а другого дня рано 8
англійских миль ішлисьмо
на оден плейз за работов
до Спаровс Пойнт, Мд. (там
роблять шифа). Ми там ді-
стали роботу \$1.25 на 10
годин. Компанія має свої
бордінггауви, дала нам до-
бре їсти і хату. Перероби-
ли ми два тижні. В Неді-
лю дивлюсь, іде оден ін-
телігент, а ся зчудував.
Скіра з рук пооблавила, об-
дертий і питає мене, чи
нема що їсти. Мені жаль
стало бідного Німця, кажу,
тепер нема що їсти, але
ось незадовго буде вечера
і я скажу босови, то діста-
нете їсти і спане, а завтра,
як схочете, то підете до
работи. Зачав я питати я-
ким способом він ся сюди
дістав. Він розповів по
правді як попродав що мав,
як дістав роботу коло та-
ких черепахів (мушлів) на
воді лапати і дуже му гір-
ко було ту роботу робити.
А де твій товариш, питає
его, той що цював? Скри?
О, тому...

Федір Дакун.
Що я бачив.

Десь у половині Новем-
бра минулого року був я
у Вініпегу в своїм ділі че-
рев 5 день і придивив ся
потрохи житю тамошних
Русинів.

Ідучи в суботу вечер у
лицю Мейн, недалеко ста-
ції залізничі С. Р. Р. по-
дбав я багато різних лю-
дей, але найбільше заціка-
вили мене ті, що несли по
кекови пива на плечах. Де-
які несли баряки в певом
в мішках, а інші несли та-
ки так і нарікали, що не-
спосібно нести. Виразом їх
наріканя були від часу до
часу такі слова як „дег“ і
т. п. Не маючи певности,
що се за люди а будучи
цікавим про се дойдатись
— рішивсь я піти за ними

„кеками“, як колиш ішли
Мудрія за звіддок там де
Месія народив ся. Пішов і
я за ними звідками уба-
рними в желїзні обручі і в
сей спосіб удалось мені
найти кілька місць в яких
ті звідки агасали. Не тре-
ба мабуті і казати, що як
велика різниця між звів-
дою мудрців а кеком пива,
так і великою була різни-
ця між Вифлеемскою ста-
енкою а домами, під котрі
сі кеки мене завели. Дикий
крик: псе, ти сякий, ти
такий гуркіт столів, лона-

не врісел, брязкіт начиня,
плач жінок, писк дітй —
ось що доходило на ушко
з тих хат, у які завтаали
вгадані кеки пива. Правди-
ва Содом а Гомора!

Півно вже вечер пішов я
до готелю спати і ніяк не
міг замкнути ока, бо те що
чув і бачив вже надто ме
не мучило. На другий день
рано як ревний греко-ка-
толик зайшов я до Васи-
лянської церкви. Увійшов —
сідаю до лавки, але ще не
встиг добре сісти, як я-
кийсь свічкогас хоп мене
за рукав і каже: „плата
за лавку, або шурий з лав-
ки!“ „Не маю грошай“,
кажу, і тоді сей вигнав ме-
не з лавки. Став я собі бі-
ля дверей під стіною тай
дивлюсь, що дальше буде.

А тимчасом народ пливе
наче вода і сідає в лавках
(видно вперед поплатили),
хлопці з дівчатами разом,
одні до других усміхають
ся, ногами рухають наче
ткач на варстаті та пере-
бирають у руках пацьорка-
ми, будім молять ся. Поча-
лась проповідь. Зразу став
святичепік говорити про
евангеліє а далі скінчив
криком та бештаниною па-
рафіан за се, що не хотять
продати старої церкви і ло-
тів та переписати усе на
нову парафію. По пропові-
ди зденерований народ
вийшов з церкви, позаку-
рював таки тут файки та
папіроси, дим клубами зно-
ситься ся в гору наче з Ми-

китової оліїниці — і сва-
рить ся. Одні кричать, аби
стару церков продати а
гроші дати о. Гурі, другі
кричать, щоби не продавати,
бо гроші пропадуть, бо но-
ва церков і так не людска,
лише французка. Ще інші
кричали, аби стару церков
продати і на ній готель по-
будувати, а інші, аби собі
дати спокій з усякими цер-
квами.

Ось таке я чув і бачив в
часі мого побуту у Вініпе-
гу, а тепер привіаши на-
зад на фарму придумую,
що дальше з сего буде, та
ділю ся моїми вражіннями з
пов. читачами.
Ебенізер, Саск., Канада.
Олекса Турик.

Дописи.
З Бофало, Н. Й.
В 5 ім числі „Свободи“
була статя п. Шарпона
цілком добра. Она слушно
взиває всіх до складок на
Бурсу. Проект редактора
„Свободи“ що до вибору
новоо Народного Комітету
також добрий. О скільки я
причинив ся до сих двох
фондів, за котрі Бурсу за-
куплено, не моя річ суди-
ти, однак, думаю, що до-
бру гадку не треба ніколи
відкидати хотій би від ко-
го походила. Єсьм за тим,
аби утворити Комітет На-
родний, котрий би мав пра-
во завідувати домом Бурси
і збирати на неї фонди.
Місцеві тростіси тут не бо-
гато допоможуть, до того тре-
ба людей зі всіх сторін.
Складку на вгадану ціл
пришлю небавки.

Треба зробити порядок,
оголошити „Свободі“ скіль-
ко коптував дім Бурси,
скільки заплачено а скіль-
ко ще треба. Братства до
сеї можуть мати право до
голосу, бо не всі они інте-
ресувались фондами, а лиш
ті люди, котрі самі жер-
твували і ще других до
сего заохочували, а вара-
зом і працювали для сих
фондів.

Думаю, що головою обох
сих фондів, чи Нар. Комітету,
повинен зістати Ів. Ардан,
касієром А. Шарпона, а
секретарем о. Добротвір з
Бофало, Н. Й.

Впрочім всі повинні по-
кочи сій справі і сейчас за-
силати складки, бо шкода,
щоби се звиділо над чим
працювали від кількох літ
люди, коли є народу досить.
І. Бурштин.

З Кокус, Н. Й.
Із всіх закутків, де тіль-
ко живуть Русани, можна
довідатись про їх жите-бу-
те, тому не від річи буде
донести, що діє ся і у нас.
До недавна належали ми до
церкви в Трой, але зі вро-
стом Русинів в Кокус (бу-
де їх тепер до 500 душ),
а організувались тут окрема
парафія. Закупили площу
під церкву за \$2.000 в дуже
догіднім місці, а на паро-
ха запросилисьмо о. Т. Дво-
літа. Богослуженя відбува-
ють ся можи що в францу-
скім костелі, а на весну
уже надіємось свого хра-
му. Відділилисьмо ся від
тройської церкви не з при-
чини сварні або невгоди,

Ті що роблять на двої
виставлені на зиню і вогисть,
унижують руматизму і невраль-
ні, если будуть вживати
Д-ра Ріхтера
Котвичного
Пейн Експелеру
коли почують перші симптоми.
Сей ліи роблений згідно з о-
стрим німецим законом і має
35 літню незахитану славу.
На продам у котрого небу-
дья аптимара, по 25 і по 50 центів
або у властителів.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

а тілько для власної виго-
ди. За три місяці зроби-
лисьмо великий поступ і
бажатиб тілько такої ви-
тревалости і на дальше.

Дня 2-го Фебруара від-
був ся балъ на дохід нашої
церкви, на котрому була
сила народу. Прибули: мі-
сцеве братство свв. Петра і
Павла і місцеве братство
дівоче і братство свв. Ва-
силія Вел. в Ватервил, за
що складаємо їм щиросер-
дечну подяку. О. Дволіт
привитали гостей прека-
сною промовою, а наш дя-
коучитель В. Копча в хором
заспівали „Мир вам бра-
та“.

Балъ випав дуже до-
бре під кождим вигля-
дом.
При кінці треба еще за-
примітити, що несправе-
дливою і з великою кривдо-
ю для нас є постанова Тро-
янців, начеб то нам нічого
не належалось з мастку
церковного в Трой, Н. Й.
Через тільки літ ми нале-
жали до них, платили ко-
лекти і на фундуш давали
по \$1000. З самих весіль
пришлось їм від нас за
рік до \$500.00, а тепер они
хотять продати стару цер-
ков і на дати нам ані цен-
та.

Не хочемо заводити
сварні і процесів, бо гада-
ємо, що у них є совість і
почуте справедливости. В
противнім разі пригадуємо
їм, що „чуже не гріє“.

Дамян Мерена,
секр. і чл. „Р. Н. Союз“ і про-
воі парафії в Кокус, Н. Й.

СОЦІАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ.
Багато людей живючих в
біді нарікає звичайно на
лику долю і поясняє до-
бре поведжене своїх сує-
дів тільки щастем; однак
розваживши добре всякі
обставини мусать призна-
ти, що положене яке най-
має кожда одиниця в су-
спільности, слушно єї ся
належать. Декотрі працю-
ють тяжко і суть ошадні,
коли тимчасом другі зане-
буть свої інтереса і вида-
ють свої гроші неразумно.
Одні здорові і сильні до пі-
вної старости, бо в своїй
молодости вели примірне
житє. Сі, котрі требують
здоровля і сили до борби
о масток і становиско, вжи-
вають Трїнера амер. Елі-
есір гіркого вина. Дїлає о-
но усїшшно на нестравність
жолудка, кров і нерви, за-
добігає ослабленю і безов-
ности, ввагалі єсть гідним
довіря ліком.

До набутя в антиках а-
бо у фабриканта:
Jos. Triner, 799 So. Ashland
Ave., Chicago, Ill.

З мартирології
імігрантів.

З Аксфорд, Н. Дак.

Минулого Падоліста був
я в Нью Йорку в бюрі п.
А. Хромовского за роботую.
Заплатив ем за нас двох 2
дол. та на той час вже „бі-
лі невільняки“ привандру-
вали з роботи до якої був
я вислав п. Хромовский
(ї мене хотів там вислати)
дехто піхотою, дехто фрей-
тами, як хто міг. Вони з
плачем просили авороту, бо
„дуже їсти хочем“. Пана Хро-
мовского на той час не бу-
ло дома, лиш якийсь моло-
дий пан. „Ардан пише, що
тут в Америці не треба
інтелігенції“, казав він до
другого. „І скажіть, що на-
рід варта без інтелігенції?“
Я більше не слухав.

Закликав я тих голодних
(самі Росіяни православні)
до реставранту, голод пере-
друлити, (я маю їх імена) і
вжем більше не ходив до
п. Хромовского. Пішлисьмо
до жидівского бюра і дру-
гого дня вислав нас 22 хло-

па до каміня за Вашингтон.
Д. К. Між нами були 2
Німці інтелігенти. Оден пи-
сав в якимсь бюрі у Відни
а другий був желізничим
пліварем. Я пізнав, що
они не галицького хованя:
золоті годинники, перстені
і гарна одежа. Они так між
нами виглядали, як паше
Костомарів, як той Лях,
що дістав ся у руки Запо-
рожців. Коли казав, що він
Русин, они его розбирали
і дивили ся на его біле ті-
ло і тогди сипали му пер-
цю. Досить що ми приїха-
ли до Вашингтону а звід-
там малим паростатком у
скали до каміня, Шанди
гол, їсти не було що. На
другий день пішли ми до
работи товчи каміне. Ми
товчили несогірше а тих два
інтелігенти мучились стра-
шенно до полудня, а пі-
полудни вже не могли ро-
бити, лишили ся у шанді.
Переробили ми до вечера
і радимось, що ту робити.
Що робота тяжка, то нич,
але нема хати і їсти як ся
належить. Ми урадали дру-
гого дня утікати і так єсь-
мо зробили. У Вашингтоні
пішли ми на поліцію роз-
повіли яка річ і просились-
мо, щоби нас назад відста-
вили до Нью-Йорку. Але
то шкода було і бесідува-

*) В „Свободі“ не було писа-
не, що в Америці не треба інте-
лігенції, лише, що інтелігентови
не привикшому до фізичної праці
жизне тут найти місце як чолові-
кови робучому.
Ред.

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY published every Thursday at 124 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN, Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

"Свобода"

часопись для русского народа в Америке и орган "Р. Н. Свобода", выходит ще еженедельно в Четверг и пятницу.

В Америке на 12 месяцев \$2.00. На старом континенте на 12 месяцев \$3.00. В Америке на 6 месяцев \$1.00.

Где угодно можно заказать "Свободу" через Книжарню Шевченка ул. Театральная 1, Львів, а російские Украницы через Книжарню "Живской Старинки" Бессарабская 14, Киев.

Оплачивать газету треба всегда в гору.

Гроші треба посылати в реждестрованих листках, або через експресовий, або поштовою money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру доставляє від поштаря або агента на експресовий офіс, пісалти нам, бо без того ми не можемо грошей доставити.

Адрес:

"SWOBODA"

184 Hudson St., New York. Телефон 7074 Spring.

Кто хочет, чтобы его адрес изменили, пусть пошлет нам, кроме нового, также свой старый адрес.

Австрийский Уряд а емигранти.

Звісна річ, що кожний уряд дбає передовсім о свої інтереси, а не о інтереси населення і уряд австрійський зовсім не відбіг, а може ще й перебіг у сій справі других. Зібрати податки, рекрута і т. и. він умеє, але коли який австрійський горожанин опустить австрійську державу, то єї уряд зовсім ним не интересується. Особливо дотичить се робучого народа, що виходить поза границі австрійської держави на зарібки. Послідними роками зарібкова еміграція із Австрії стала сильно вкресатися і австрійський уряд під впливом публичної опінії та других причин зівстав змушений таки дещо "робити" для емигрантів. З'явилось Австрійське Товариство міста Нью-Йорку, зложене переважно з віденських жидів і ему то поручив австрійський уряд "опікуватися" австрійськими емигрантами, а навіть платив певну допомогу. Так справа стояла за кілька літ. Товариство брало від австрійського уряду гроші і за них удержувало свій офіс та опікувалось емигрантами, в котрих були гроші. Безхосенність такої "опіки" зрозумів оден урядник австрійський, що об'їздив Злучені Держави в цілі студіювання тутешніх зарібкових обставин, і під его впливом та за его починком завязалось в кінці минулого року "Товариство для опіки австрійських емигрантів", якому він приобіцяв підмогу зі сторони австрійського уряду. Товариство се (про яке ми зовсім не писали в "Сво-

боді") зложене з представителів різних народностей Австрії вьялось помімо браку всяких средств енергично до праці і при несло справдішну услугу неодному імігрантови. Многі члени Комітету, а особливо управитель товариства, д. А. В. Куколь, жертували свій дорогий час і гроші сподіючись, що бо дай раз австрійський уряд станеть в слові, сповнить обіцянку даву товариству через свого уповаженного урядника і в сей спосіб дасть можливість поширити роботу товариства і давати справжню поміч імігрантам. Та ба австрійський уряд і сам разом не додержав слова. Під впливом віденських жидів (членів Австр. Товариства міста Нью-Йорку), конзуля і доносу деяких католицьких духовних*), що "Товариство для охорони австрійських імігрантів" складаєсь в самих еретиків і апостатів — уряд австрійський відкликає свою обіцянку помагати товариству, а щоби справа не виглядала надто "бридко", зажадав злуки сего товариства з давним Австрійським. Злука така була неможливою, бо старе товариство не змінило програми своєї "роботи" і не було жадної надії, аби з такої злуки міг вийти який хосен для імігрантів. Тому Т. О. А. І. повідомило про се через конзуля австрійський уряд та рішило провадити почату роботу дальше, доки не буде з'організоване нове товариство, в котрого руки мож буде передати цілу справу.

В наслідок такого скандального поведення австрійського уряду повстала гадка заснувати славянське іміграційне товариство, без помочи яких би то не було урядів, а за підмогою тут існуючих славянських добродійних організацій. Народи в сій справі відбулись минулої Пятниці вечер в комнатах Славянського Здруження в Нью-Йорку. Крім Хорватів, Поляків і Волгарів на засіданю були заступлені всі прочі славянські нації. Русинів було 6. Після кількогодинної наради вибрано Комітет зложений з 7 людей, який має виробити начерк статутів товариства і предложити его до одобрення слідуючим зборам.

На нашу думку товариство таке може мати успіх, если опресь на тутешніх славянських запомогових організаціях. Таких організацій є в Америці спора купка і мають они разом стокилькадесят тисяч членів. Если всі члени сих організацій згодились платити на сю ціль лиш по одному центови на місяць — Славянське Іміграційне Товариство малоб річного доходу 12 до 15 тисяч долларів, за які можнаб не лише удержати порядний імі-

граційний дім, але з часом побудувати і свою власну хату. Добровільне, рівне і податковане всіх членів організації, котрі сходилиб належати до сего товариства потрібне тому, аби мати певну забезпечену суму на потреби товариства і аби опісля ніхто не говорив, що платить більше як другий.

Ближ сей почин Іміграційного Славянського Товариства не удав би ся, тоді Русини будуть змушені зібрати всі свої сили і вже в недалекій будучности засновати свій власний Еміграційний Дім.

Про українську національну організацію в Америці.

З нагоди поставлення питання про новий вибір американського "Народного Комітету" насуває ся на думку декілька заміток, як пр. опіс:

Питання: Пощо властиво сего "Народного Комітету"? Яка его задача? Яке ему діло?

Адже за час істновання теперішнього "Нар. Ком." жите американської України йшло собі так, як було би йшло і без Комітету, а ціла діяльність комітету, оскільки звісно, ограничала ся на збираню складок добровільних, тай у збираню складок Комітет дав геть переграти ся "Свободі", яка зовсім не була "Комітетом".

Американських Українців вьяжуть зі собою: однакова, спомини про старий край і (у декого) бажане ставити опір денационалізації. Вслід за тим йшли би тепер: українська школа, популярна просвіта, часописи і книжки українські, поміч українським організаціям і маленька звязь зі старим краєм (велика звязь очевидно неможлива, бо ми самі жебраки послідні і помочи треба нам не менше, чим нашим братам у старім краю!). Про якісь інші спеціальні інтереси годі й думати, бо який же є спільний інтерес пр. у майнера і попа? — у фермера і у бизнесмена? Робітників вьяжуть класові інтереси з робітниками інших народностей, понів вьяжуть інтереси з иньшими понами, фермерів з фермерами, бизнесменів з бизнесменами. І всі разом стають против себе, бо в борбі о істноване не стгують взгляди на національність...

Ба, що більше, і в духовних питаннях Українці мало вьяжуть ся з собою. Українець католик волеє католика-Поляка, чим Українець-соціаліста; Українець-соціаліст в кожнім разі скорше волеє товариство соціаліста-Москаля, чим Українець-консерватиста. Духове споріднене є сильніше, чим споріднене національне і жадна сила не зможе сего змінити. Тому непростимий гріх против людства творять всякий націоналіст, що не беручи під розвагу, що душа людської та дум-

ки не вбере ся в мундир, старає ся вдержати народ у т. зв. "одноцільність" при помочи навіть таких брутальних средств як брехня і очернение. І ще раз спитаємо ся: Яка є у нас одноцільність? Не згадуючи вже про різні занятя (беру на увагу лиш людей сьвідомійших, бо в несвідомих не лиш які небудь патаня, але й сама національність не існує), найдете Українців: ультрамонтанів, православних, протестантів, атеїстів; республіканів, демократів, лібералів, консерватистів, соціалістів, анархістів... І невжеж ті всі холнокровно мали-б погодити ся на — "Народний Комітет", знаменний накопиченем старосвітських галицьких, беззвучних нині фраз; отсеї архів пережитих стремлень і домагань; отсеї організації, що іміям і устроєм своїм нагадувала-б нам хіба напу зависимість від Головного Заряду національно-демократичної галицької партії, званого тутє садисо Народним Комітетом?... А може аранжери "Народного Комітету" скажуть нам: "що се лиш так, аби люди і за собою потягнути, а потім... покажуть нам свою працю". Ну, і показали — лишик. Та на що, як на що, а на се шкода було й труду. Ясність і отвертість введе нас на праву дорогу, одна лиш ясність ніколи не може зашкодити.

Тому, поки візьмем ся до пропонованих виборів, чи не лучше би було вперед застановити ся хорошо, чи варто піддержувати той т. зв. "Народний Комітет"?

Таж річ очевидна, що "Нар. Комітет" сходить на фяско, як зійшло і багато иньших організацій, що повставали на американській Україні і таяли "яко тает воск от лица огня". Таяли через те, що для них не було ґрунту. Пускали їх в рух люди, що або не знаючи американських обставин, або не здаючи собі докладно справи, на чім стоять та до чого стремлять, ради руху неоподіваного спалахнули соломиним огнем, а коли перегоріли (солома горить скоро), дивують ся, що на американській землі ніяка хосенна праця неможлива...

І чому, властиво, неможлива? Як се можна говорити? Лиш здаймо собі вперед ясно справу, до чого властиво стремимо, розгляньмо ся на яким ґрунті стоїме, а побачимо, що ще всяке діло піде, коли лиш до него відповідно вьят ся.

Се безсумнівно, що нам здава би ся українська національна організація, але організація для самих культурних цілей; не "Народний Комітет", але організація, де кожній одиниці гварантувало-б ся повну свободу думки, слова й ділани. Нехайби се була вільна спілка вільних людей для культури і поступу українського народу в Америці. Добре-б було та-

кож, щоби організація давала і певну моральну а навіть матеріальну користь для в'організованого народу, а тоді без великого шуму і крику, без голосних фраз і чудєвих домагань бу демо мали, коли так хочете назвати, свою американську республіку Україну, таку, яка в сучаснім устрою суспільнім і в границях чужих держав можлива. Самий "Народний Комітет" — справа занадто вузко партійна, а в деяких случаях і двозначна.

Під теперішню хвилю найвідповідніша пропозиція була б така:

Залишим "Народний Комітет", а "Свобода" нехай утворить анкету для обговорення справи національної організації української в Америці, а відтак зсумує поодинокі пропозиції та піддасть їх під голосоване своїх читачів (бо "Свобода", можна сказати, є одинока всенародна українська часопись в Америці) та людей, що давали датки на народні діла. Відтак не бачу причини, чому не могла б повстати поважна, всенародна, українська національна організація в Америці.

Мирослав Стечишин.

Оскільки ми зрозуміли повисшу статю д. Стечишина, то він головни протестує проти назви "Народний Комітет" і проти сего, аби сей "Н. К." нагадував нам напу зависимість від Головного заряду національно-демократичної партії у Львові, який також звесь Народам Комітетом.

Що до першого треба сказати, що назва сама, річ не дуже великої ваги, а важне то, чи Комітет що робить і яка его работа. Що до другого, то сї що закладали перший Народ. Комітет не мали думки підчиняти его якому небудь комітетови краєвому — мав се бути самостійний американсько-русский комітет. Що такий комітет зглядно організація потрібні на се годить ся д. Стечишин і признає, що мимо різниць класових між людьми тої самої нації можуть бути деякі інтереси спільні — треба лиш, аби такий комітет чи організація не служили виключно якісь партії чи гурткови.

На вічу в Мікіспорт, Чикаго, ухвалено було засновати організацію, на чолі котрої стоув би сей "Нар. Комітет". Члени сєї організації мали платити по 10 центів місячно, з яких половина мала іти на місцеві потреби а друга половина на загальні. Як звісно, ся організація днес не існує. Еслиж така організація потрібна — треба вибрати якийсь комітет, що заняв би ся виробленем відповідних статутів і сотворенем подобної організації, яка опісля вибиралаб свій уряд сама.

Що організація тама потрібна, видно хочби з сего, що так як річи стоить тепер,

при організованю якої небудь акції для певної роботи тратить ся вомало часу, між тим як колиб тама організація істнувала, всяку роботу можнаб далеко скорше і ліпше зробити як без неї.

Сподіємось, що всі кому лежить на серця справа української національної організації в Америці, скажуть своє слово. "Свобода" радо дасть місце таким волосам на своїх еторінках, а так почувши голоси з різних боків, може вкінці до чого і добалакаємось.

Як зарадити лиху?

Допись д. Ф. Дякуна з Аксфорд, Н. Дж., се лише слабенький відгук сего лиха, яке щоденно мучить наших імігрантів.

Де дістати відповідну роботу? — ось питане, яке все стоїть перед імігрантом тай взагалі усяким робітником. І шукаючи відповіді на се питане, він тратить гроші на желізницї, агенції, тратить час, здоровле а нераз і жите. Лихови сему бодай в часті моглоб запобічи з'організоване бюро інформаційне, а що дотепер такого бюро нема, треба, аби бодай через часопис подавати вісти, де і яка є работа, аби інтересовані не блукали потемки а знали куди удаватись. Розуміє ся, що часописи не можуть сего робити без помочи своїх читачів тай взагалі людей, яким ся справа лежить на серця. Тому ми отсим відзиваємо ся до наших читачів, аби як найчастіше подавали нам відповіді на сї питання:

- 1) Чи потреба на вашім плейзі робітників?
2) Скільки менше більше їм потреба?
3) До якої роботи?
4) Яка платня?
5) Скільки годин праці?
6) Чи нема там страйку?
7) До якого Русина прихавші до роботи на ваш плейз повинні удаватись за порадою і т. п.?
8) Ваша адреса?

Еслиб кожного тижня бодай 20 людей з різних плейзів дали нам такі відповіді, і сї відповіді були в "Свободі" надруковані — ми певні, що через се неоден Русин находячий ся без роботи, або шукающий ліпшої роботи — заощадив би собі час, гроші і непотрібних клопотів.

Тому ще раз просимо усіх наших читачів, а особливо сьвідомійших — подавати нам докладні відповіді на повисших 8 питаннях, а ми будемо їх що тижня в "Свободі" друкувати.

Концерт Бояна в Нью-Йорку.

Дня 17-го лютого с. р. відбув ся в Менгетен Лайсіум в Нью-Йорку концерт товариства співачкого "Боян". У нас звичайно так водить ся, що по всякому концерті, чи то аматорскому представленю появляють ся в часописах дозвезні дописи, де, сказати б

а уряду. хвалить ся усіх і уся, що лиш яку небудь мало звязь в виставою, зовсім не розбираючи, о скільки вона дійсно на се заслуге. Однак, як що і я беру ся написати пару слів про послідний концерт Нью-Йорської співачкої дружини, то попередю рішучо мушу застеретти ся проти такому товкованю моїх слів і заявити, що як і мої слова мусять вийти самими лиш похвалами, то се не е той звичайний шаблон чести, лиш слова щарі, подиктовані могутнім враженем хвали.

Звук за звуком, акорд за акордом плили чарівні пісні мелодії, раз сумні, як безмежні дмантарища в резплектану, осінню днину, раз палкі, горячі, як любов козацка, то знова буйні, могуті, як рев філь Славутиці... І не минали ся безслідно — вони золотими лучами падали у найглибшу цілну серця, будячи всі мрії про давно минуле, наводячи сум і туру за вшненими садками, за лугами коленими з рососою, за всею рідною, не нашою земляною, будили надію на весну — на кращу долю...

У вступнім слові, виголошеним в молодечим жаром о. Чаплинським, вказав він на вагу і значіне народної пісні, яка всегда була для нашого люду одинокою розрадою і потіхою у хвилі важкого лихолітя, у якій скристализували ся усі його почування, його душа, його біль і горе. І дов буде бити хоч одно руске серце „ваша слава наша пісня не вмере, не загине!..“ В розкішну китицю вязали ся дальше вокальні точки мішаних і мужеских хорів, переплітані декламаціями і грою на фортепіані. Безперечно чудово випали мішані хорі як „Ой вербо вербо...“ Кумановського, „Сив сокіл“ Матюка, „Кочаченьку куди йдеш“ і „На переді“ Лисенка. На однаковій уровені з мішаними держали ся і мужескі хорі; тут вправді де не де давав ся відчувати брак визначніших голосів, однак знамените вишколені і зисні ване хорів покривало сі хитби, та артистичне викінчене усяких найменчих подобиць і тонкостей не пошкоджало зовсім нічого до бажаня. Бурю оплесків викликала „Тополя“, відделювана в чутом і повним зроуменем п. С. Яремівною, і декламація п. Красічкою, яка чарувала усіх своїм ніжним, соловейковим голосочком. До загальної цілоти достроїла ся і гра на фортепіані п. Літинської, яка з теплом і нервою відгравала декілька народних пісень і коломийок. На закінчене відгравали п. С. Ярема і д. Ю. Ситник образок сценічний в одній відслоні „Не жартуй з серцем“. П. Яремівну мали нагоду уже не раз Нью-Йорці бачити на сцені та знають еї яко незрівнано ошу в аматорских виставах. І сам разом подивляв в ній чудово відданий

тип примхатової дівчини, яка розрізняє ся із своїм любим, щоб за хвилию о пять за ним плакати та тужити. Д. Ситник — се був який тип палкого, молодого парня, який не тільки зміє горяче свою Ксеню любити, але і ся любов диктує йому дотепний спосіб виличати еї з примхатости.

По концерті танцюристи в гарних танцюристках охоче забавляли ея до білого дня.

На закінчене одна еше увага на будуче. Порадною іменню річю булоб, щоб підчас вокальних продукцій усунути всякі злишні декорації, бо через се лишень безпотрібно губить ся голос, та щоб між комітетових вибрано таких людей, що еще не забули нашої мови і не послугували ся „urzędowym językiem“ в рускими гістями.

Ліста.

Надіслане.

Що дієсь між православними?

В таборі православної місії настав великий рух. В Канаані пенсильвенійським, недалеко мейфілдского града лучило ся чудо; в приюті іноків народив ся пророк з двіи.

Цікаво, що діва, чи з радости, чи вважаючи себе недостойною і ради страха Божія опустила сьвяте місце. Одні покінчили життя самоубійством, другі потікали в гори, щоб дальше в печерах продовжати жити в пості і молитві. Личку православна американська Русе, бо з сирітского приюта побудованого мозолями і кровю галицького Лемка і закарпатского угорского Русина, зробили начальники дим встиду і деморалізації.

А дня 6-го Марта 1907 р. має відбутись Собор. Мабуть в память новорожденного пророка Собор наміряє скасувати руский календар і пости, а приходські маетки записати на місію. Щоб вислати собі делегатів, буде ся роздавати награди і грамоти, а героям за правду негайсько на спину. Щоб ухвали усі мали силу, мусять бути підписані всіми місіонерами і мірскими делегатами.

Відний Лемку і ти закарпатский Русине, коли твоя шербата доля поправить ся? В старім краю стогнав ти під ярмом ляха, мадьяра і Риму, а тут в Америці від приверженців Риму пониженій і хочачи свою долю поліпшити і вернути в сьвяте православие, в старо-прадідню наших вітців віру, знов попав еси в рабство російської місії, котра тебе вабила обіцянками, а тепер все, що тобі дороге і за що твої прадіди кров проливали хоче тим Собором зничити. Хоче, щоби делегати підписали протокол і так запечатали долю і будучність одної часті американської Русе. Начальники тої місії хотять, щоб Лемко і закарпатский Русин підписав своєю кровю декрет смерті своїх дітей і внуків.

Ще поря і час заставити всю злобу, лишень розумно подумати і вибрати на делегатів таких людей, котрі дорожать своїм материнським малоруским язиком, своєю прадідною вірою і еї прекрасним обрядом. Може не оден скаже, що се пустяки, що то не може бути правда. На то маєм докази а мануости. Місто учених галицьких сьвященників, дотрі знають нашого народного духа, наш звичай і нашу милувачну малоруску мову, накиннули нам сьвященників неспосібних, котрі не понимают ані нашої малорускої мови, ані нашого духа, ані звичаїв. Накинули нам російських дячків без найменшого образования, котрі не понимают церковного наліву, а о уставі церковнім ані не говорі. Чогож они научать дітей наших в приходській школі, коли самі нічого не знають, ще до того ані они дітей, ані діти їх не розуміють, бо дячкі не знають ані понята не мають о малорускій мові. Наш руский обряд величаєсь красним співом церковним, якжеж они будуть учити співу, если все на один глас співають. Кождий інтересований признати мусять, що в тої школі виходять діти і говорять таким жаргоном, що як би его пес аів, то певно би ся сказив. І не дивь. Дитина говорять дома з родичами по малоруски, в школі приходській учать еї по великоруски, так що дитина помінає все і сама не знає як говорить. Прийде доміє, власні родичі дитини начнуть сьміятись. І який хосен з того? Діти перестают говорить по руски а начинают англійский розговор. Молодша генерація в тої спосіб вихована пропаде і так і про церкву і про нарід так пропаде американська Русе. Минулось учить нас, що православна консисторія в наших ученими сьвященниками в Галичині і Угорщині, котрі приняли православие, поступала і поступає наче з собаками. Коло наших галицьких і угорских сьвященників всегда консисторія тримала і до сего часу тримає шпионів (доносчиків), і через нелюдску секатуру сьвященника як о. Грушка, о. Ольшевский і другі мусли уступити з під омофора владыки, бо були би з голуду загинули. Находить ся ще оден гал. сьвященник о. Січинський в Чарлрой, після достовірного жерела, і з ним наче з собакою обходять ся. Чи він довго вдержить, покаже будучність. О тим сьвященнику знає епископ, коли він обідає і коли навіть вікна его поотвирани, бо сусіди-сапожники от Пітсбурга все донесуть.

І за такі подлі доноси такі сапожники получают колпаки і ордери. Так брате Лемку, дивись здоровим оком і суди сам. Если голвачі з православної фірми твоїх галицьких сьвященників держать під кнутом як мамелюків, то за щож думаєш будучь тебе не просьвіщенный Лемку держати? За дійну козу. Дотри а тебе доллар а тебе три мають за дурного цапа, а з дитини твоєї хотілиб зробити кацапа. На що тобі Лемку або твоїм дітам в свободній Америці учати ся велико-русского язика? Хто а нас піде в Росію? Я почитаю велико-русский язык і его літературу, але мушу сказати, що велико-русский язык нам американским Русинам не коначний до спасенія. В Японі рускі місіонарі учать ся японського язика і говорять по японски, то чомуж і у нас не може так бути? Отже брате Лемки если будете виберати делегатів на собор, виберайте таких, щоб ся не дали зловити обіцянками, щоб вам і дітам вашим не підписали декрету смерті. Домагайте ся своїх прав, боріть ся за свою віру і за свою малоруску мову.

1. Не дайте запропастити наш старинний руский календар.

2. Не дайте одібрати пости, бо если до того допустите, то на певно брата в старім краю начнуть кричати, що ви якоїсь нової віри.

3. Старайте ся і неуступіть, доки в школах приходских, в школі місійній і в семінарії не буде запровадженій язык малоруский.

4. Старайтесь, щоб консисторія забрала „діву“ і сестри в Росію (честь вімкам), щоб не нанесли більше деморалізації і сорому на наш нарід.

5. Протестуйте проти рукоположеня в сьвященники людей неспосібних, як то случило ся в послідних часах, що викропчили дячків по дво-місячнім побуті в семінарії, бо якуж они вам і дітам вашим принесуть користь, если самі малоумні. Як будуть такі неукі боронити своєї віри перед ученими других віроісповідань, если не мають понята о богословію. А то наука що еї не навчались за 2 місяці хоч би і в мінеапольській семінарії.

6. Безусловно домагайте ся, щоб вам дали галицьких сьвященників і дячків, котрі вирости межя вами в краю і котрі знають народного духа нашого бідного народа і нашу історію, бо в російских місіонарів в Америці не знає еї ані 5-тох. Брате, если ви всі знали нашу малоруску історію ніт того ворога, щоб ся поважив пробувати однати од вас малоруский язык.

7. Наконєць домагайте ся, щоб получить епископа чоловіка умного і благородного, щоб сьвященників по заслугам судив, щоб вислухав жалоби прихожан і обходив ся з ними як батько з своїми дітьми. Хотяй епископ буде строгий то сто раз лучше як теперішня фігура взол ото облечена, а незнає що ся вепархії веде, бо консисторію провадять попаді і кількох сокерів.

Правда, але колись сказана бути мусять і чим ескоріше тим лучше. Если епископ не був лишень фігурою а зяв ся енергично до праці то тепер ціла американская Русь булаб під одним архиєпископом.

Православній

Під розвагу „наборщикам“, і взагалі усім кого „касаеть ся“ від „Правды“.

Нерадо беру за перо коли приходять ея мені відповідати на особисті закиди, одначе звязаний „наборщиками“ від „Правды“, змушений я знов пару слів замітити. „Вдарити кулаком об стіл, а вожиці озвуть ся,“ говорять народна пословица, а що й панове „наборщики“ чують ся нібито з моєї сторони обидженями, проте почуваясь до обовязку сказати їм слідує:

— Що вас „гаспадинове наборщики“ зачі серденька болять за „татуньцьом“ я о тим знаю дуже добре; сеж предінь ваш протектор і добродій. Одначе не моя у тім вина, що попри його провокаторских ділах — дісталось по де-куди й вам „по вухах“... Повторилась тут на вас ще й та пословица — „що з яким пристаєш — таким й еам остаєш“. Розумно?

— Отже гаспадинове наборщики, пардон! Щож до „спеціально імпортованого“ співредактора „Свободи“ то дуже а дуже милитесь. Се після вашої гадки: „завадяка зь передмістя Львова,“ ну хоч би і з Перемішля... чепляє ся людей котрих „дїлковито незнає“, знч. о. Обушкевича. Отже знайте, що ославлений ваш татуньцьо звисній мені з фарисейских діл — не тільки, як мильно здогадуєтесь, в амер. руских газет, але знаємось — а властиво знали ма ся й „прилично“... ще від тоді, коли „татуньцьо“ до епілки зі своїм фаміліантом, як казали „професором“ з Лемківщини, з'єднали собі парохіян в Оліфанті... Коли виспе вгаданий пок. „професор“ „вививал“ з Оліфантскими „девушками“ по гали „чардаша“ — татуньцьо — як „поважнійша“ особа, з пукакою „кабзою“ при „буфеті“ фондували — як гали довга — й широка... Булиж то часи!

Людоньки вили й під небеса виквалювали „няня“ — хіба не було за що?... Немав есь часу піти до церкви на River St. в неділю — то міг есь відбутися своє — в другу суботу на гали, бо се прецінь одно — дати „татуньцьови“ на божже в церкві, або „спендувати“ вечером на балю, бо як заєвняли — у еї ті гроші „шли“ на хвалу Богу... Але що там о тим епомявати? Що минулось, не вернет ся. а я розбалакавшись — мірчим де що й більше про нашу знакомість поговорити — але най іх там!...

1 31

— Отже „гаспадинове“ надатавцима знаєте тепер що „грінор“ з Holyok'у знає вас усіх несоріше, га? Если так, то на буду-

чеб смиротіуйтеєь ри старого фарисея превкаторских ділах, а ели маєте хоть крихітку якоїсь чести, то вмісто відбрівоватєя, й пакати носи не в ваші діла, вхопіть старого „звуг“, а простатгнувши його на „редакторскому кріслі“ вшаліть йому з вісімнацять „облаванних“ на оден бік — а двайцять без двох на другий, щоб попамятав як показувати вам грушки на вербі... А тоді й нисше підписаний буде тихо... Розумно? А в иншій случаю — „нїкакь нїть, братцы мои!...“

Михайло Велл.

3 Лемківщини.

У нас тепер зима дуже тяжка. Сніги і морози так сильні, що і з хати трудно вийти. Наші люди після звичаю і віруваня просять Бога, аби була добра зима, бо кажуть, що й літо таке буде. Але тепер вже їм добре надокучила, раді-б, аби полекшала. Худоба терпить по стайнях велику студінь.

Недалеко від нас в Кобиланці лучилась страшна подія. Отець забив свою доньку за се, що не хотіла віддати йому своїх грошей, присланих їй з Америки еї мужем. Убийцю арештовано і всаджено до крміналу, де кілька днів піанійше помер. Ум у него не був в нормальнім стані.

Сими часами поприїздили сюда країни з Америки. Оден з них був кавалером і хотів зараз ожени-ти ся. Нараяли йому вдовицю з трома дітьми (мужа еї убило в Америці). Вдовица зажадала від молодця пять стівок раньских, на що молодець згодив ся. В перший день після заручин виплатив їй тисяч корон, хотяй еше з нею не розпізнав ся. Чиж се розумно розпоряджати так легкодушно запроцьованими грішми. Не розпитавши броду, вліз у воду.

Розділ 26-го січня 1907 А. Пелл.

Виказ жертв на руску, гр. кат. церков св. Тройці в Нью Бритейн, Конн.:

3 Indian Orchard, Mass.: По 1 дол.: Юрко Полянський, Теодор Копистанський, Антошко Барна. По 50 цнт.: Іван Барна, Теодозія Сметана, Марія Крелель, Анна Барна, Домініка Кусик, Марія Дреняк, Теодор Ющак, Марія Ткачик і Марія Копистинська. Разом 7.50 дол.

3 Holyoke, Mass.: По 1 дол.: Мих. Веля, Іван Сташко, Григ. Скібидкий, Іль. Фелендаш. По 25 цнт.: Н. Мельник, Йосиф Кравець, Петрунка Віловус. По 50 цнт.: Лука Антонішин, Семен Довгань, Михайло Скібидкий, Василь Климик, Стефан Ключка, Антошко Вісневский, Михайло Вілий, Іван Заворотний і Іван Пидучак. Разом 8.75 дол.

Загальна сума 16.25 дол.

Усім жертводавцям складає сердечну подяку Кмітет парохіальний.

Михайло Зятчак, кольтор-Юрко Валєня,

Отць духовний „Союза“:
Ф. Феофан Макар, phone 46-12
11 May St., Ansonia, Conn.
Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906-1908.
Председатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-председатель:
Іван Парилляк, Tarryville, Conn.
Касієр:
Александр Шарпонов,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпац, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенов, Sayre, Pa.
Амдрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Подивка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
Лев Левицький, Minersville, Pa.
Осип Сметевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маєте уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевищали 40 літ життя. Ті, котрі мають вище 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родження або який інший документ, котрий би посвідчив про їх вік.

С. Ядловський, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вс. місцевих Урядників Рус. Нар. Союзу і всіх членів взагалі!

На підставі ухвали ІХ. головної конвенції Руского Народного Союзу відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду настановляти місцевих організаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче зайнятись організацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного організатора, Пл. місцеви секретарі мають першешество.

С. Ядловський, головний організатор, Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всіх відділів Р. Н. Союзу.

ІІІ. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кожного місяця належить ся повідомити мене: хто був прийнятий до братства, хто вимазаний; хто був прийнятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів повістало в братстві на ціле а скілько на половину посмертного. — Всі такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітингу або найдалше до 29-го заслати разом з декларациями і переступними листами, если які будуть, на адресу: Theo. Labowsky, Box 76; Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуючий розмет, а котре братство не пришле такого повідомлення на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотіло прийняти або вимазати, не будуть прийняті ані вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикає ся рахунок членів і розсилає ся розмет.

Теодозій Лабовський, рекорд. секр. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство принадлежить до „Союза“, повинно мати отей книжки: 1) Книжку членів (іменослов). 2) Книжку місячних складок. 3) Книжку касову і протоколову. На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“.

К. Кирчів, голов. преде.

Увага

для секретарів місцевих братств і відділів „Р. Н. Союза“.

Понеже секретарі місцевих відділів і братств безстанно домагають ся статутів і грамот членських від голов, секретарів і в деяких своїх письмах докучають гнівно голов, урядникам, длятого звертаю їх увагу, що такі секретарі роблять се не розумно і безвідставно і тільки забігають дорогий час на відписуване листів і оправданья, та вражають головних секретарів до праці. Звертаю їх увагу і на те, що діловодство в „Союзі“ через реорганізацію дуже утруднилось і через те головні урядники мають щораз то нову працю, якої годі було сподіватись, а кожда така праця забірає немало часу. Описати се докладно трудно, хіба буде можливо устно розповісти при справовданю набудучій конвенції перед делегатами. Се раз.

Друге, нових статутів і грамот голов, секретарі еще не мають готових, а то длятого, що Головна Конвенція поручила Головному Урядови, щоби нові статуту дати обробити леєрови, щоби они годились з законами Сполучених Держав і щоби були перетолковані на американський язык і в двох явиках друковались. Лоер, до якого лиш в тій справі удались, статутів наших ще не справив. Так само Конвенція поручила, щоби видати нові грамоти в кольорах для всіх членів „Союза“. Отже статуту і грамоти, сі найголовніші річи для нашої організації, котрі деяким членам або секретарям видають ся дурничкою, забрали дуже багато часу. Ходить не о се, аби статуту і грамоту були о місяць чи два скорше, але аби були докладно зроблені так, аби не треба було їх всегда на кождій конвенції переминовати. Грамоти членські ми дали до друку одній поважній фірмі в Нью-Йорку еще в місяцю Септембрі, але через страйк робітників-літографів, котрий тягне ся вже кілька місяців, та фірма нам роботу не віддала еще до сего часу, а також жадна фірма не хотіла зробити з нами контракт, щоби на означений час скінчити роботу. Отже як статуту „Р. Н. Союза“, так і грамоти не будуть скорше готові як при кінци місяця лютого або в марці. Но скоро ми роботу сю відберемо, так сейчас виплемо їх всім відділам для всіх членів.

Члени, котрі не набули грамот членських, нехай будуть спокійні, бо се їм не перескажає бути членами „Союза“. Всі члени сли сповняють свої обовязки суть забезпечені на посмертне таке, яке послідна Головна Конвенція ухвалила.

К. Кирчів, голов. преде.

В місяцю Януарі 1907 р. рону перестали бути членами Р. Н. Союзу:

- В. 1. Ревилія Марія
Мошар Асафат
Марко Михайл
Шептак Михайл
Аядрушко Василь
Кориньовський Павло
Кузяк Денис
Минько Теодор
Гардин Тимко
Слодичко Осиф
Угрии Михайл
Вільчачий Ілько
Старишак Олена
Федорчак Григорий
Блеба Осиф
Лазорик Яков
Шептак Григорий
Хомак Григорий
Шушереба Григорий
В. 6. Росоха Юрій Василь
Худа Іван
Ріжко Іван Маргічинець
Вовчанч Митро
Ріжко Іван Анунко
Димчила Юрій Василь
В. 7. Костяк Василь
В. 8. Уйчик Текля
В. 12. Тутка Семен
В. 13. Банігула Гарасим
О. Двудзіт Теодор
Славі Іван
В. 23. Сухий Юрій
Стефан Милан стар.
В. 25. Мурин Николай
Мудрик Михайл
В. 28. Гурник Федор
Юрник Йосиф
В. 33. Паньшин Ант.
Рать Костьо
Штурна Никола
Клібик Стефан
Іванч Павло
Масляник Федор
Марциник Михайл
Мазур Михайл
Бураковский Михайл
Бойчик Максим
В. 37. Гнатко Стефан
В. 39. Лукачик Василь
В. 40. Ігнат Марія
В. 42. Лисак Юрій
Вафковський Франц
В. 45. Брушинський Микита
Валента Анеля
Шоцен Людвік
В. 47. Дончак Василь
В. 49. Чупик Василь
В. 51. Пуляк Йосиф
В. 53. Король Іван
Пованда Деміян
Гладиш Антін
В. 53. Ткач Юрій
В. 55. Бозарик Стефан
Ядріччик Осиф
Салак Федор
Коваль Іван
Баш Онуфер
Ігнак Іван
В. 56. Паліца Павло
Туляк Іван
В. 60. Стохлінська Анна
В. 61. Угрии Андрей
В. 62. Буземчак Антін
Галькович Филип
Бажалюк Василь
Дядчик Андрей
В. 78. Бундрак Андрей
Мужичка Іван
В. 80. Бантур Федор
В. 85. Шульц Федор
В. 86. Баш Михайло
Дайк Теодор
В. 92. Драгун Методий
Тремко Іван
В. 96. Баган Теодор
Басик Теодор
Мороз Ониско
Мудрик Петро
Савчак Петро
Терлецкий Іван
Терлецкий Михайл
В. 100. Шулик Тапа
Шулик Анна
В. 105. Гутей Дмитро
Новак Василь

- В. 109. Пішчак Михайл
В. 118. Дашинич Марія
В. 123. Кулянич Семен
В. 126. Булишак Іван
В. 127. Котулик Іван
Бомбар Андрей
Курыла Федор
В. 130. Лисовацкий Іван
В. 131. Раджик Іван
В. 135. Подгид Дмитро
В. 139. Опалка Леон П.
В. 141. Франків Юрій
Погорецкий Ігнат
Гарасимчук Проць
В. 143. Голук Стефан
Чула Іван
Гильчанський Юрій
В. 144. Кіршак Антін
В. 145. Петрас Николай
Бакишин Сенько
Т. Лабовський, гол. Рекорд. секретар Союзу.

Ч. 80. КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі п. Андрей Ковач отримав яко надзвичайну заповому за утрату правого ока в Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Елеанор, Рв. дня 10 Февр. 1907.
Сьвідки { Михайло Туленко,
Михайло Ковалик.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 31.
Михайло Такач, председатель, Йосиф Бобалин, секретар.

Ч. 82. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Михайл Терлецкий отримав яко посмертну заповому по жєб. жені Юлії в Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Pittsburg, Pa. дня 9 Януара 1907.
Михайл Терлецкий,
Сьвідки { М. Стефанович,
І. Костяк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 130.
Теодор Гут, председатель.

Ч. 105. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Василь Мигалів отримав яко посмертну заповому по жені Анії в Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Lansford, Pa. дня 6. Февр. 1907.
Василь Мигалів,
Сьвідки { Іван Чімо,
Петро Габера,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці. Відділ (число) 16.
Іван Полянський, председатель, Леон Моніта, секретар.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Оголошене.
Дня 24-го Февруара відбу ся в Пітсбурзі, Па. Савт Сайд, 7. стр. в гали Просьвіті о год. 1-ій попол. мітингі братства сьв. Іоана Крестителя, від 98. До полагодження дуже важні справи, тому хто не явить ся, наложит ся на него шару 1 доларя.
Андр. Стефанович, преде.,
Ів. Губик, кас.,
Ів. Пікота, оєвр.

Оголошене.
Братство Пресьв. Богородиці, від 86 в Оліфант, Па. повідомляе, що дня 24 Февруара с. р. о год. 1-ій попол. відбуде ся мітинг, на який всі члени мають явити ся. Хто без важної причини не прїбуде, виплатить 50 цнт., а урядники 1 дол. каря.
Ів. Савчак, преде.,
Ів. Коцая, секр.

Оголошене.
Товариство „Любов“ в Філадельфї, Па. вибрало слідуючий лодий уряд на р. 1907. Ів. Кречковський, преде., А. Вислоцкий, кас., Мих. Полян, секр. Мітингі відбувають ся в третю неділю кождого місяця точно о 2їй по пол. в Читальні „Просьвіті 214 South Str. M. Polak, 302 Delancey, Str. Philadelphia, Pa.

Оголошене.
Братство Сьв. Михайла відділ Р. Н. Союзу 24. в Саппосбург, Па. повідомляе отсим всіх своїх членів, аби сходили ся на мітинг кождої другої неділі по першій. Хто не прїйде на мітинг виплатить перший раз 25, другий раз 50 центів каря.
Іван Валог, председатель, Василь Циган секретар,

Оголошене.
Братство Успенїя Пр. Богородиці, від 86 в Аллегеу, Па. веде отсим до відомости усіх тих членів, же залягають в виладках до Р. Н. Союзу, щоби віривали свої залогости, бо в противний случаю вістакуть виторжени.
John Bogak
Ohio Valley Bank
Allegheny, Pa.

Оголошене.
В братстві сьв. Петра і Павла, від 29 в Jessup, Pa. вибрало на рік 1907. слідуючий уряд: П. Кечальський преде., П. Кривіцкий кас., преде., М. Самма кас., Я. Недеростом кас., І. Сметевич оєвр., Д. Вислоцкий кас. оєвр., І. Мача кас., П. Гостинський кас. кас., В. Варто опімуя хорж., Д. Хованець, Т. Габріжій, і Г. Патерно котр. поміщи та П. Кришідий господар.

Оголошене
Братство сьв. Петра і Павла, від 48 в Ембридж, Па. веде до загальної відомости, що на мітингу дня 10 марта 1907 буде приймати ся нових членів до Братства без вступної належитости: нових членів Союзу буде приймати ся після статутів. По більшій обясненю прошити ся удавати до організатора Павла Середницького 138 Maple Wood Ave, Ambridge, Pa Павло Середницький преде., Іван Михайлик, секретар.

Анаторське представлене:
„Амер. Шляхтич“ і балет устроєно братство сьв. Володимира в НьюЙорку дня 2-го марта 1907. в гали Manhattan Lyceum число 66-68 E. 4 ст. (між 2 а 3 Ave). Початок о 7. год. вечером.
На се представлене і балет закреслимо всіх чесних Русинів і Русинок о Нью-Йорку і околиці. Тикети по 75, 50, 35 і по 25 цнт. По театрі танці. За дєбру забаву ружить балетній комітє.
Алекс. Довганюк, преде.,
Актїк Шеремета, кас.,
Яків Корнат, оєвр.

Програма вечерна

3 аматорським представлєнем дня 10 Марта с. р. в русній гали „Просьвіта“ в Пітсбург, Па.

- 1. Вступне слово — вигол. І. андор Костюк.
2. „Дівча в сінях“ — мізаній хор; гармон. Ф. Колесск.
3. „Американський шляхтич“ — образ в жити руских робітників в 3. актах, напис. Ст. Макар.

Особи:
Іван Розвага — Алекс. Горощан.
Євва, его жени — Марія Стефанович.
Маруся, їх донька — Марія Кут Кульчицка.
Михайло Чорний, словак — Григорий Деміда.
Анна, его жена — Магдалина Милік.
Джордж Шибайголова — Іван Чурило.
Гриць Василь Прокопик.
Петро Павло Грошко.
Данько Федор Сейка.
Василь Антін Лавєна.
Василь — Кароліна Бандровска.
Детектив — Андрій Попіа.

- 4. По І. актї „Поворот тата“ — віддека. Марія Пастирчак.
5. По ІІ. актї „Цвітка дрібна“ — сольо тенорове Івандор Костюк.
6. По ІІІ. актї Битакевич — „Ой не нам, та не нам“ хор мішаний,

Початок о г. 8 вечером, перших 7 рядів по 50 цт. місца, прочі по 35 цт.
Всїх дооклицких Русинів запрошує сердечно.
Виділ читальні ім. Маркіана Шапкевича.

Де є?

Хто хоче шукати своїх кривих чєров нашу газету, мусит виплатити 25 центів за кожде оголошене залогє.

Пошукую

Павла Вайнара родом в Боська, пов. Сєніц. Бул в Пітсбурзі, а піанійше відїхав до Франциска. Справа важна. Хтоб о нїм єнав, або від сам най докєсе на адресу: Andrew Bobak Ford City, Pa.

Пошукую
свою рідну сестру Марину Цурво в сєлє Городиці, пов. Гусятин в Галичині. Хтоб о нїй єнав, або виш прошу дати знати на такую адресу: Mike Ciracot P. O. Keewatin, Ont. Canada

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однока руско народна організація в Америці.

Принймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після лт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:
Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук \$1000.00, б) одної руки, ноги або оєа \$200.00.

Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить щор року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусит вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписувє ся імі Alex Sharghon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський, Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ІІ. Секретарі, що приймаючи нових членів до Руского Нар. Союзу маєте відкождого нововступаючого їдбирати: 1) вступне після 1т, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзна 75 цнт., 4) книжочка 0 цнт., 5) на фонд резервоий 2 цнт., 6) фонд

Шукаю

Брата Стефана з Кривча, пов. Бор...

Оголошення

Дні Руских, відомі як учители...

Потреба хлопця

В віці 16 до 18 літ до господаря і бучар...

Найліпша Скоєбілеть

Купити одну на ціле місто Руску...

На продаж

Добре газдіство в селі Бортиві...

НАНЦЕЛЯРІЯ

Адвокатско-Нотаріальна в справах...

Ф. С. Остаповича, 6. урядни ч. і н. австрійськ.-угорс.

F. S. Ostapowicz, 126 2nd Str. New York, N. Y.

Надіслане

Всіх тих, що прислали гроші до Рускої Книгарні...

Ще 19-го падолиста м. р. післали ми до Видавництва...

Потім слідували замовлення 16 і 21 грудня м. р. 11, 15 і 21 січня е. р.

Тепер сею дорогою запитуємо хвалю Книгарню ім. Шевченка у Львові...

Запитуємо також Видавництво „Запорожця“ в Коломиї...

Дуже прикро нам на чужині, що наші старокраєві братя такі байдужні...

Заряд Рускої Книгарні в Скрантон, Па.

Всячина.

Канібалізм повського ксьондза. До „Діла“ пишуть: В Дрогобичі, в Галичині...

Пресью. Евхаристію після руского обряду. Коли дізнали ся отім польські ксьондзи...

„Клопоти з новими китаєм. У китаїців належить до доброго тону, щоб дівчина мала як найменші ноги...

Процеси зі звірятами. В давнину процесували ся люди не тільки зі своїми сусідами...

Висока рада міста Вормацаї, у Німеччині присудила у році 868 як щоб пчоли закусали якого чоловіка на смерть...

Гей вступаєте до Союзу — в нім нема облуди Союз платить аж тисячу По смерті за мужа.

ція присудив, що винні суть смерті лишень сі тривсвєні, що поповнили убійство та й то наця, що своім квиком дало причину усїй авантурі.

Се була зразки самих жарних процесів, однак не бракло і цивільних. І так в році 1587 в місточку Saint-Julien засуджено комахи на заплату коштів заподіяної ними шкоди у виноградниках громади.

Судії цілковито стали безрадні не знаючи як розсудити сю справу. Наконець посадник міста погодив обі сторони: комахам відступлено кусник землі, де вони могли зовсім вільно гуляти і жити, рівночасно заказуючи їм під строгими карами перелітати на інші місця...

Защита „Союза“.

Гей вступаєте до Союзу — в нім нема облуди Союз платить аж тисячу По смерті за мужа.

„Промінь“, одиницький незалежний становий орган українського учительства. Виходить 2 рази на місяць і коштує 2 дол.

„Русав“, виходить у Львові (пл. Домбровського ч. 1.) що дня крім неділі і свят і коштує на рік 5 доларів.

На продаж 28 моргів землі в Устю Рускім за дуже дешево ціну. Голоситись до: D. SALEY, 904 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

„Вояк“, орган української соціал-демократичної партії, виходить ме що тижня і коштувати-ме на цілий рік 2 дол.

„Громадський Голос“, радикальна політична часопись. Виходить 2 рази на тиждень. Передплата річно \$2.50.

„Діло“, найбільший щоденник австрійської Русь-України виходить у Львові (Ринок ч. 10).

„Земля і Воля“, орган української соціал-демократичної партії для робучого люду.

„Літературно Науковий Вісник“, місячник літератури, науки й суспільного життя, виходить в році 1907 в двох виданнях: львівським і київським.

„Світ“, ілюстрована часопись для руских родич. Річна передплата 3 дол.

„Червоний Прапор“, соціал-демократична часопись для робучого люду.

На 1907 рік. „РАДА“ На 1907 рік РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ газета політична, економічна і літературна

„РАДА“ має широкую програму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й на чужих землях; висвітає про всі світові події: поєві та оповідання; фельетони; політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харкові, Одесі, Полтаві, Чернівцях, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільському і по інших місцях України та Росії, а також і за кордоном у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берліні.

Газета буде виходити в найбільшій розмірі. Проще давніших і нових визначних письменників, які обіцяли свою участь в новій році, програму газети поширити ся.

поли і коштує на рік 2 дол. Адреса: Тернопіль, ул. Голубна 6.

„Українische Rundschau“, виходить раз у місяць. Річне коштує 2 дол.

1907 рік.

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА на Рідний Край

Тижнева українська часопись політична, економічна, літературна і наукова.

У часописи заведені свої літературні відділи.

- 1. Що потрібно для нашого народу, особливо для селян хліборобів і всіх трудящих людей. 2. Що дієть ся на Україні, чим: в Галичині й на Буковині. 3. Що дієть ся в цілій Росії. Звістия з етології. 4. Що дієть ся по чужих землях, що єсть там доброго, що й нам би годило ся.

Хто підпише ся на цілий рік, той получить такі безплатні додатки: 1. Дві картини вісного українського художника П. Ю. Славського: 1) Кобзар, 2) Гайдамаки.

Просимо усіх хто має посилати нам гроші, посилати їх або поштовою ми моні ордерами або драфтами на Нью Йорк а не чеками, бо ми від одного чека мусимо платити 10 центів за сколектоване а крім сего на такі чеки не можемо дістати грошей через два тижні, бо стільки менше більше тревает сколектоване на Нью-Йоркського чека.

Редактор-видавец: М. Дмитрієв.

Вступаєте до Союзу! „Союз“ платить 1000 доларів посмертного за мужа а 400 доларів за жену.

Хто хоче більше довідатись про „Союз“, нехай пише до Головного Уряду на адресу: Мг. S. Jadowski, Box 76, Jersey City, N. J.

На 1907 рік. „РАДА“ На 1907 рік РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ газета політична, економічна і літературна

„РАДА“ має широкую програму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й на чужих землях; висвітає про всі світові події: поєві та оповідання; фельетони; політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харкові, Одесі, Полтаві, Чернівцях, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільському і по інших місцях України та Росії, а також і за кордоном у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берліні.

Газета буде виходити в найбільшій розмірі. Проще давніших і нових визначних письменників, які обіцяли свою участь в новій році, програму газети поширити ся.

„РАДА“ має широкую програму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й на чужих землях; висвітає про всі світові події: поєві та оповідання; фельетони; політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харкові, Одесі, Полтаві, Чернівцях, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільському і по інших місцях України та Росії, а також і за кордоном у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берліні.

8 днем 1. Фебруара 1907, вiтворено

БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Банк сей салагоднуче спiдуєчi справи:

- 1) Пересилает гроші до Галичини, Угорщини, Росії, Німеччини і других країв і держав свiта по цiнах можливо найкращих і як найкорше. Кождий хто буде посылати через наш Банк гроші дістане сейчас від нас на них поквитоване, а скоро гроші дійдуть до краю, виплеме ему орiєнтований краєвий реценіє.
- 2) Продає шифарти на рiзні лiнiї корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цiнах, що і самi компанії по своїх головних офiсах в Нью Йорку. По кождого хто хоче їхати до краю і кумити в нас шифарту а дасть нам наперед знати, котрим треном виїхав з дому — ми виїдемо на дiпо а також відпровадимо его аж на шифу.
- 3) Для тих, що будуть купувати в нас шифарти з краю до Америки, будем давати як найточнiйшi iнформацiї, щоби їх краєвнi дістались на місце призначеня і не були заверненi до краю.
- 4) Виробляє повновласти, контракти купна і продажи заосмотренi підписом консуля; перепроваджує процеси спадковi, iнституцiї, естабуляцiї, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі иншi справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звiсних отарокраєвих нотарiв і адвокатiв.
- 5) Поладжує справи вiйсковi, як: увiльнене від асентурунку, вiйскової контролi, увiльнене від вправ і т. п.
- 6) Вирабляє пашпорти для ситizens вiїзджаючих до краю.
- 7) Дає поради в процесах против компанiї в разi калiцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американських справах.

Кромi сего Банк Руских Емигрантiв готiв служити порадою і iнформацiями також в других справах, особливо тем, котрi приїзджають до Нью Йорку а не суть ознакомленi в мiстом. Банк Руских Емигрантiв приймає також гроші до переходу і платить від них процент.

Всi повисше згаданi справи будемо всегда старатись виконувати скоро, точно і чесно та сподiємось, що в сей спосiб повисшемо собі довіре і поперте у якнайширшого загалу Русинiв.

Такого довіря і попертя сподiємсь тим бiльше, що БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ заложено не виключно задля власного iнтересу, але і тому, аби причинитись бодай малою цеголкою до загално рускої справи: iменно

десята часть з чистого доходу Банку Руских Емигрантiв призначена на Руский Народний Емиграцiйний Дiм в Америцi.

Рiч се загално звiсна, що брак такої iнституцiї як Емиграцiйний Дiм даєть сильно відчувати усiм американським Русинам і еслиб всi другi Русини зробили так само, ми малибi в дуже короткiм часi свiй власний і величавий Руский Народний Емиграцiйний Дiм.

Про вiтворене Банку Руских Емигрантiв просимо повiдомити також своїм знакомих а при нагодi прислати нам їх адреси.

З поважанем

Диренцiя:

Ів. Ардан, гол.

С. Ядловский, нас.

А. Савна, сепр.

Адрес: Ruthenian Immigrant Bank House, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Памм, Краєв, ул. Зелена 3, Австрія, Галичина, висилає славиє цілим свiтi знанi годинокi книжковi "ROSKOPF" докладно на мiнути урегульованi по 2 дол. Тi самi правдивi патентованi 4 дол., тi самi в трьох сiрiбнях накривками урядо-стемпльованi 5 долар. Тi самi правдивi патентованi 7 дол. Дiвчухи сiрiбнi урядо-стемпльованi 1 д. мiднiйшi 1.50 дол., дуже мiцнi 2 дол. При замовленю належить відповiду квегу прислати. Оплата від папки до Америки вiносить 50 центiв. На жидки-не посилаю великий iлюстрований цiнник дармо і оплатно.

David Fuhrman
222 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Виробляє Братскi вiдзнаки, Шапки, Пояси, Унiформи, Фани Шовковi вовнянi.
Old Phone 564-R

Вироба бранки, кашан, шапки, вiдзнаки, хоругви, унiформи, цiнник і проби всiяке дарю.

Боротьба
Соцiально-демократичне, популярне помiсячне видання про що виходить-мо в днi 1. сiчня 1907 в двоаркушових книжочках та вештує на рiк 1 долар.
Адреса для обх видання: Редакцiя "Землі і Волі", ул. Броварна ч. 84 Czernowitz, Bukowina

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офiсi: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичний
Повная гроші на пратерти. Заступає в справах кримiнальних і цивiльних. Офiс: 916-911 Mears Bldg., Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg., Olyphant, Pa. Розуміє по руски, польски і словацки.

Росийска Охотничя Флота

Нова пасажирска пароплава лiнiя з Нью Йорку до Роттердам і Лiбави або назад без пересiданя великими двошрубовими, скорими пароплавами "Смоленск", "Дютербург" і "Саратов".
Дорога з Нью Йорку до Роттердам або назад, триває 9 днi; з Нью Йорку до Лiбави або назад 12 днi.
Цiна шифарт:
З Нью Йорку до Роттердам або з Роттердам до Нью Йорку перша класа 70 дол., друга класа каюта 37 дол., третя класа загальна 30 дол.
З Нью Йорку до Лiбави: перша класа 87 дол., друга класа каюта 47 дол., третя класа загальна 37 дол.
З Лiбави до Нью Йорку: перша класа 87 дол., друга класа каюта 44, третя класа загальна 34 дол.

Кораблi вiдходять з Нью Йорку "Петербург": 26. Фебруар.
"Смоленск": 12 Марта.
"Москва": 26 Марта.
Генеральнi Агенти:
C. B. Richard & Co.
31-33 Broadway, New York.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**. Ask your newsdealer for it or send 50 cents (or a three month's subscription and a copy of Socialism and Farming. No free copies.)
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers,
58 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Хто бажає iнформацiї про Бритийску Колумбiю нехай iмше на адрес
Geo. Syrotiuk,
Vancouver, B. C., Canada.
Вох 482.

ЧИТАЙТЕ!
Спис книжок, які продаємо:

- Америка.....10 ц.
- Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.
- Бiблiя Велика.....2 дол.
- Борба клас і зому робiтничої ор- ганiзацiї.....15 ц.
- Восела книжочка в образах.....30 ц.
- В Старiх і Новiх краях.....10 ц.
- Грiхи мiлюверiв і т. п. С. Т.....15 ц.
- Дощ в iсторiї православної мi- сiї в Америцi.....10 ц.
- Дощ про звiрята.....80 ц.
- Двi левади і т. п. С. 5.....15 ц.
- Дорога любови, те Божа дорога С. 6.....15 ц.
- Емигрант.....15 ц.
- Жовнiр.....10 ц.
- Журнал.....15 ц.
- Життя Луца Хроста.....1.50 дол.
- Життя, вiрбiки, организацiї і т. п. в Спец. Державах.....15 ц.
- Зуб за зуб.....10 ц.
- Кажки про Жидiв.....15 ц.
- iсторiя Руси в образах.....10 ц.
- Каштан і праця.....15 ц.
- Книжка Радушкова.....50 ц.
- Календар.....25 ц.
- Марія.....10 ц.
- Многострадальний народ, огляд iсторiї українського народу.....20 ц.
- Атлас цiлого свiта, англiйський, 105 мал., над 700 сторiц, подає iмена і люднiсть 40.000 мiст цiлого свiта 1 дол.
- Мана Сполучених Держав і цiлого свiта 4 стопи широка а 6 стiп довга (иншi продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба воегда видисати англiйськими буква- ми і то дуже виразно.

Swoboda, 184 Hudson St., New York

— Хто пришає менi докладнi адреси своїх знакомих перебуваючих в Америцi, тому вшлю з прески або малу Ав- стрiї або Америки, або краску кизилку до молена.
John Nemeth,
457 Washington Str., New York City.
Калди посылаете адреси, напишiть, що вчитались оголошене в "Свободi".

Одинокий Руский адвокат і нотар з Галичини
Др. Юлiян Чупка.
Всi справи в судах і у свiа- рiв в повітах Люцерне і Лява- ванна.
Всi справи (судовi, повновла- сти, контракти, справи вiйсковi в Галичинi.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
там де банк Нойгета.
Приїжджає до Скрентон що Понедiлка і Четверга о годинi 6 вечерю.
402 S. Washington Ave., Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

Позолочану Годи- ку за \$3.98 вiдмо- жеси не продавав.
Ми вiшлюмо Вам до огля- дення сию гарну 14-мар- товним золотом Подвiж- кою Годику С. С. Д. за \$3.98 і оплату опе- ванна.
Гаранцiя на 20 лiт і лiпир- ням в кождою годично. Си годич- ная чорна як другi, тримає добрий час і виглядає як 40-хорова цiфра золота годична, а далкi нiшнi продають еї за \$10.00. Сам нiшнiето вперех \$3.98 дамо вам в дарунок перетон або нiм і окличко редижнотрiвалу пошту через еї на будого мучає і лiпирнi еспреси.
Дармо одна годична сию мучає еї спродаете шiсть. Пишiть чи прислати вам мучає чи адмочу годичну. 34-35
Globe Mite Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

Оден з найбільших броварiв в Америцi.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПО- СIВ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМIШКО.

Хто лиш раз по- (Голова від него коштує сего пива, нiколи не болить, то иншого вже не боєть здорове і буде пити. позживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА- ЛИТИ, БО ДОВРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.